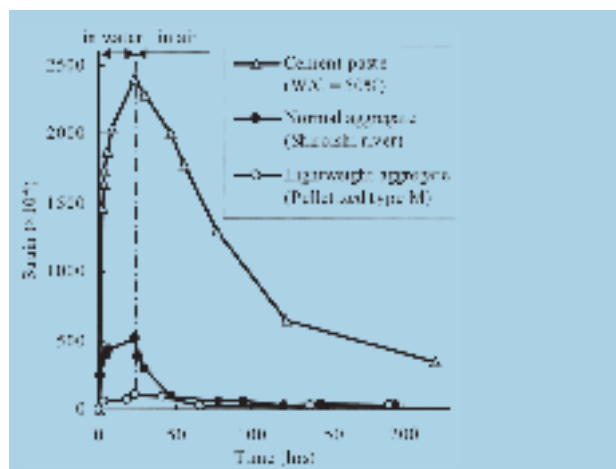

REŠERŠE ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

VLIV KAMENIVA NA SMRŠŤOVÁNÍ BETONU OD VYSYCHÁNÍ

Tadashi Fujiwara

Kamenivo zabírá velkou část objemu betonu a ovlivňuje vlastnosti betonu. Popsaný výzkum zjišťuje vliv vlastností kameniva na objemové změny způsobené vysycháním betonu. Předpokládalo se, že kamenivo omezuje smršťování cementové pasty a že vlastní smršťování kameniva lze zanedbat. Avšak podle výsledků získaných z experimentálního výzkumu není smršťování kameniva tak zanedbatelné a je v úzkém vztahu k celkovému smršťování betonu. Lehké kamenivo s nízkým modulem pružnosti méně omezuje možné smršťování cementové pasty, a tudíž bylo očekáváno velké smršťování betonu, ale skutečné smršťování lehkého betonu je poměrně malé. Experiment ukázal, že vzhledem k malému smršťování lehkého kameniva je i smršťování lehkého betonu poměrně malé. Smršťování běžného kameniva je obecně větší než lehkého kameniva, a proto je nezbytné věnovat použití běžného kameniva pozornost.

Obr. 1 Délkové změny dvou druhů kameniv a cementové pasty

Journal of Advanced Concrete Technology: Effect of Aggregate on Drying Shrinkage of Concrete, February 2008, Vol. 6, No. 1, str. 31 až 44

NÁVRH VNITŘNÍHO KLIMATU BUDOV – VYTÁPĚNÍ A CHLAZENÍ S BETONEM

Rakouský cementářský svaz (VÖZ) na svých webových stránkách www.zement.at věnuje značný prostor informacím o příspěvku betonu a betonových konstrukcí k udržitelnému rozvoji. Zajíma-

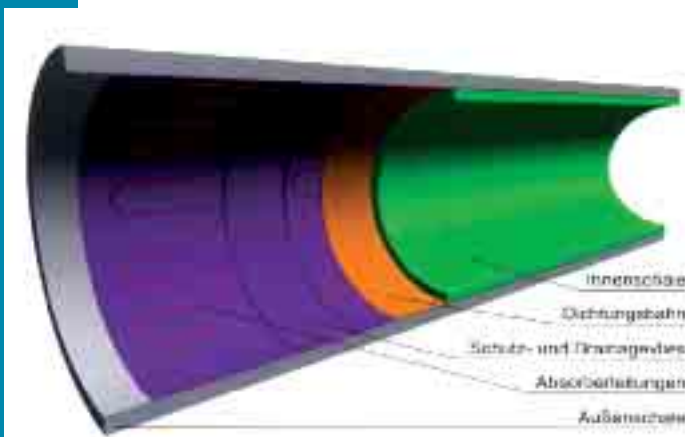
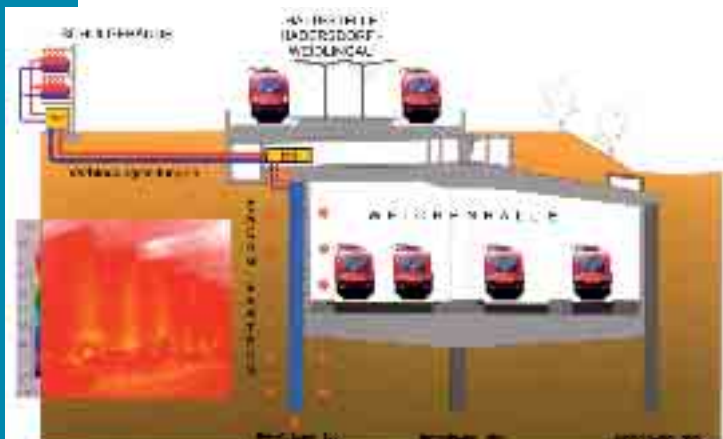
vé jsou např. informace o využití akumulčních schopností betonu k vytápění a chlazení stavebních objektů. Vedle množství statistických vyhodnocení dlouhodobých sledování různých veličin jsou zde i příklady konkrétních realizací.

Inspirativní jsou ukázky využití geotermální energie a tepla generovaného průjezdem vlaků (Tunnelenergie) v Lainzer tunelu, nebo v tunelech vídeňského U-Bahnu (metra). Získané teplo je využíváno i k vytápění budovy školy (obr. 2). Rohože s hady jemných polyetylénových trubic, ve kterých proudí ohřívána voda, jsou spolu s izolací vloženy mezi primární a sekundární ostění tunelu. Komplikace, které vložení absorpčních rohoží mezi ostění tunelu nebo do jiných podzemních konstrukcí (pilotové stěny) způsobí, jsou bohatě vyváženy úsporami na klasickém vytápění nebo chlazení objektů.

V roce 2006 vydal VÖZ v edici Expertenforum Beton publikaci Klimadesign – Heizen und Kühlen mit Beton (v redakci).

jm

Obr. 2 a) získávání energie v Lainzer tunelu, b) absorpční rohož mezi ostěními raženého tunelu (Expertenforum Beton 2006, Klimadesign – Heizen und Kühlen mit Beton)

SUSTAINABLE CONCRETE – UDRŽITELNÝ BETON NEBO TAKÉ DLOUHODOBĚ FUNGUJÍCÍ BETON

Concrete Centre jako zástupce britského betonářského průmyslu, bylo ustanoveno hlavním konzultantem v otázkách využití a vývoje betonu dle podmínek vyžadujících splnění kritérií udržitelného rozvoje. Centrum připravilo a v roce 2007 zprovoznilo nové webové stránky www.sustainableconcrete.org.uk. Zájemci zde najdou nejen nové informace z oblastí, ale i vysvětlení různých „mýtů“, které jsou s betonem spojovány.

V roce 2007 vydalo Concrete Centre také tiskovou publikaci stejného názvu – Sustainable concrete (ve formátu PDF je dostupná na webových stránkách centra na adrese www.concretecentre.com). Kromě řady různých doporučení a rozborů, jak přistupovat k betonu jako materiálu, který může významně přispívat k využití druhotných surovin, uvádí publikace i údaje o dosaženém stavu – uvádíme dva příklady:

Druhotné materiály, odpady z jiných průmyslových odvětví, jsou vstupními surovinami cementářského a betonářského průmyslu. Zejména užití vysokopecní strusky a elektrárenského popílku přináší z hlediska ochrany prostředí velký užitek. Za jeden rok je to:

- snížení emisí CO₂ o 1,5 mil t

- snížení primární nutné energie k výrobě cementu o 2 000 mil. kWh
- úspora 1,5 mil t vápence
- úspora 1,5 mil t ukládaného odpadu

Výhody využití těchto materiálů nejsou jen v uvedených úsporách. Jejich vhodné chemické vlastnosti v kombinaci s Portlandským cementem umožňují vyrábět extrémně trvanlivý beton, odolný zejména proti průniku chloridových jontů, sloučenin síry a dalších chemikálií. Prestižním příkladem je Spinnaker Tower postavená v přístavu v jihoanglickém Portsmouthu (obr. 3). Mletá granulovaná vysokopecní struska (GGBS) nahradila 50% cementu v betonu použitém v této konstrukci.

Zhruba polovina betonu vyrobeného ve Velké Británii je ve stavbách použita jako beton vyztužený. Na rozdíl od konstrukční oceli se betonářská výztuž (pruty a sítě) ve Velké Británii vyrábí výhradně ze šrotu, tzn. že výztuž je po zbourání betonové budovy znovu recyklována. Ačkoliv výroba oceli je extrémně energeticky náročná, spotřeba energie na tunu betonářské výztuže je o polovinu nižší než při výrobě tuny konstrukční oceli ze železné rudy.

z materiálů Concrete Centre připravila Jana Margoldová

Obr. 3 Spinnaker Tower v Portsmouthu, Velká Británie

2. MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM ULTRA HIGH PERFORMANCE CONCRETE

Počátkem letošního března pořádal Institut konstrukčního inženýrství Stavební fakulty University of Kassel (Německo) druhé mezinárodní sympozium Ultra High Performance Concrete (UHPC).

UHPC – beton se zvláště vysokými užitnými vlastnostmi nabízí nejen vysokou tlakovou pevnost ale také vysokou duktilitu a mnohem větší trvanlivost než běžné betony. To umožňuje stavět konstrukce trvanlivé a ekonomické, které však jsou současně velmi subtilní, co se týká rozměrů. Během posledních čtyř let, které uplynuly od minulé konference, se UHPC dostal do povědomí odborníků po celém světě. Přispělo k tomu nejen užití UHPC na významných a zajímavých stavbách, ale také informace o postupujícím výzkumu chování materiálu samotného, o optimalizaci jeho výroby a chování konstrukcí z něj vybudovaných.

Ve více než sto přednáškách vyslovených na sympoziu byl představen široký přehled všech aspektů UHPC od materiálových zdrojů, mikro a makro struktur, mechanického chování, trvanlivosti konstrukcí až po specifika navrhování konstrukcí a prvků z tohoto moderního materiálu.

jm

